Visiedocument Veerkrachtig Weelde-Statie

VEERKRACHTIGE DORPEN

Inwonersvisie voor een Veerkrachtig Dorp

Provincie Antwerpen

RURANT
versterkt het platteland

Ravels

COLOFON

PROJECTTEAM VEERKRACHTIGE DORPEN, TRAJECT WEELDE-STATIE
Katleen Verhaert, Karen Adriaenssens, Lieven De Rycke – provincie Antwerpen
Ellen Baert, Katrien Hoeylaerts, Severine Domus – RURANT
Koen Rombouts, Kristof Jacobs, Sem Erkens – gemeente Ravels
Mieke Dereymaeker, Eveline Snels – Sociale Huisvestingsmaatschappij De Noorderkempen
Dorpsteam Veerkrachtig Weelde-Statie

EINDREDACTIE
Axelle Pieters – provincie Antwerpen
Patricia Meulemans – gemeente Ravels

FOTO'S
Ceallach V° Photography
RAWEPO | André Jansens
Gemeentebestuur Ravels
Veerkrachtige Dorpen

VORMGEVING
Communicatiedienst provincie Antwerpen

WETTELIJK DEPOT
D/2022/0180/15

V.U.: Carmen Mathijssen, Koningin Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen

Inhoud

WOORD VOORAF 5

INLEIDING 9
Het traject Veerkrachtige Dorpen 10
Kennismaking met Weelde-Statie 13

VEERKRACHTIGE DORPEN 14
Veerkrachtig Weelde-Statie: wat willen we bereiken en hoe doen we dat? 16
Doel 16
Aanpak 17
Dorpsteam Veerkrachtig Weelde-Statie 18

DORPSANALYSE 22
Overzicht dorpsanalyse Weelde-Statie 24

AAN DE SLAG MET INWONERS VAN HET DORP 28
Veerkrachtstrategie Weelde-Statie: drie droombeelden 30
Verdiepen van de droombeelden 32
1. Weelde-Statie is een ontmoetingsplek voor jong en oud 34
2. In Weelde-Statie zijn basisvoorzieningen voor iedereen bereikbaar en betaalbaar 48
3. Weelde-Statie is een verkeersveilig dorp dat goed verbonden is met omliggende dorpen en steden 56

VAN VISIE NAAR UITVOERING 66

TOT SLOT 67

Weelde-Station
Ravels
Turnhout
Baarle-Hertog
FAIRTRADE
GEMEENTE
www.fairtradegemeenten.be

WOORD VOORAF

Een doe-boek om je dorp mee in handen te nemen

De wereld om ons heen verandert voortdurend, in een steeds sneller tempo. Ook in het dorp waar jij woont, laat zich dat voelen. Stopt er nog een bus? Kan jij je veilig verplaatsen? Heb je nog een bakker of een slager in de buurt? Is er nog een huisarts, een bankautomaat en een naschoolse kinderopvang? Ken je al je buren nog?

De plaats waar je opgroeit, tekent je voor de rest van je leven. De plaats waar je woont, bepaalt mee je algemeen welbevinden. De invloed van je dorp op wie je bent, is dus niet te onderschatten.

Mensen moeten zich thuis voelen in hun dorp. Dat vinden wij als provinciebestuur zeer belangrijk. De inwoners moeten er alle kansen krijgen om zichzelf te zijn en zich te ontplooien. Dat geldt voor jong en oud. Ook jouw gemeentebestuur denkt er zo over.

Daarom zijn we samen gestart aan het Veerkrachtige Dorpentraject in Weelde-Statie. Als inwoner van dat dorp speel jij daarbij een cruciale rol. We hebben de voorbije maanden goed geluisterd naar jouw mening en die van je buren. We zijn samen op pad gegaan en hebben de uitdagingen én de kansen op een rijtje gezet.

Al die verhalen hebben we gebundeld in het document dat je nu in handen hebt. Deze visie is het eerste resultaat van het dorpentraject. Maar het mag geen eindpunt zijn. Graag gaan we met de inwoners van Weelde-Statie en met je gemeentebestuur opnieuw rond de tafel zitten om te kijken hoe we je vanuit het provinciebestuur nog verder kunnen ondersteunen op weg naar een echt veerkrachtig dorp.

Met jou erbij wordt deze visie een doe-boek, klaar voor de volgende stap.

Namens de deputatie
Kathleen Helsen
Gedeputeerde voor Dorpenbeleid

WOORD VOORAF

Als lokaal bestuur vinden we het zeer belangrijk om in te zetten op verbonden gemeenschappen, levendige buurten en wijken en een toegankelijk vrijetijdsaanbod. Daarnaast willen we ook staan voor een efficiënte en participatieve bestuursstijl waarin iedereen meetelt!

Deze doelstellingen staan dan ook sterk verankerd in de prioritaire actieplannen van het meerjarenplan van de gemeente.

Vandaar dat we als lokaal bestuur graag ingingen op het aanbod Veerkrachtige Dorpen van de provincie Antwerpen.

We kijken op een bijzonder genegen en positieve manier terug op het intensieve participatietraject dat we samen met de dienst Platteland van de provincie Antwerpen, Rurant vzw, de inwoners en ondernemers van Weelde-Statie en de sociale huisvestingsmaatschappij De Noorderkempen hebben doorlopen.

Het was voor ons een zeer verrijkend project waarin we enerzijds zeer veel nuttige beleidsinformatie hebben verkregen en anderzijds, misschien nog wel veel belangrijker, als lokaal bestuur meer verbinding hebben gekregen met de inwoners van deze warme gemeenschap.

We beseffen ons terdege dat het werk niet af is na dit participatietraject. Het visiedocument zal voor ons als lokaal bestuur een belangrijke beleidsnota zijn waar we de komende periode zeker mee aan slag zullen gaan. We zullen er ook op inzetten dat de verbinding tussen dit warme, veerkrachtige dorp ‘Weelde-Statie’ en het lokaal bestuur verder wordt verduurzaamd.

Tot slot willen we een oprechte dank richten aan het dorpsteam van Weelde-Statie die dit traject op een schitterende manier mee getrokken heeft. Jullie betrokkenheid en onvoorwaardelijk engagement was echt hartverwarmend. Het was een plezier om met jullie te mogen samenwerken!

Namens het college van burgemeester en schepenen,

Walter Luyten
Burgemeester

Koen Rombouts
Schepen van welzijn, volksgezondheid, kinderopvang, ICT en Sport

Inleiding

In dit document vind je het overzicht van de input van het traject Veerkrachtige Dorpen in Weelde-Statie. Dit traject liep van september 2021 t.e.m. juni 2022. Benieuwd hoe we dit hebben aangepakt? We startten met een **analyse van het dorp**. Tijdens een startmoment stelden we de analyse voor aan de inwoners van Weelde-Statie. Zij vulden verder aan en kozen drie prioritaire thema's. Vervolgens dachten geëngageerde inwoners tijdens enkele participatiesessies na over deze thema's. Het resultaat? Een **inwonersvisie** met wensen en acties die Weelde-Statie de komende jaren veerkrachtiger kunnen maken.
De deelnemers aan de participatiesessies plaatsen **sociale samenhang** in het dorp hoog op de agenda. Het valt op hoe onmisbaar ontmoetingsruimte is voor het dorpsleven, net als de aanwezigheid van lokale verenigingen die activiteiten in het dorp organiseren. De inwoners van Weelde-Statie missen in hun dorp een **minimumaanbod aan basisvoorzieningen**. De roep naar goede verbindingen met basisvoorzieningen, **bereikbaarheid** en een groter mobiliteitsaanbod klinkt sterk. Tenslotte zijn extra maatregelen rond **verkeersveiligheid** noodzakelijk voor een veerkrachtig Weelde-Statie.

Elk van deze thema's wordt verder toegelicht. Hierbij kijken we eerst naar de huidige situatie en de elementen van veerkracht die in het dorp al aanwezig zijn. Van daaruit formuleren we droombeelden en voorstellen voor de toekomst.

Deze visie is het **vertrekpunt voor een veerkrachtiger Weelde-Statie** waaraan de gemeente Ravels én de inwoners van Weelde-Statie de komende jaren verder werken.

> *"Wij missen een dorpskern waar mensen samenkomen en er faciliteiten, sportgelegenheden en een kroeg zijn. Een kern waar ook de jeugd een plek heeft."*
>
> *deelnemer Veerkrachtig Weelde-Statie*

© RAWEPO/André Jansens

Het traject Veerkrachtige Dorpen

Een **veerkrachtig dorp**? Dat is een plaats waar de gemeenschap met **gezamenlijke uitdagingen** aan de slag gaat. Broodnodig, want dorpen veranderen in sneltempo: jongeren trekken weg, het aantal ouderen neemt toe, (basis)voorzieningen verdwijnen, automobiliteit stijgt en tegelijk vermindert het aanbod aan openbaar vervoer. Om **zelf** met deze uitdagingen om te gaan, is het belangrijk dat een dorp de **kracht van hun dorpsgemeenschap** ontdekt en **vergroot**. Het traject Veerkrachtige Dorpen steekt hier een handje toe.

Lokale besturen én inwoners gaan **samen** op zoek naar creatieve oplossingen om hun dorp te versterken en veerkrachtig te maken. Samen bepalen ze welke gezamenlijke uitdagingen ze **zichtbaar maken, bespreken, benoemen en waar mogelijk aanpakken**.
Veerkrachtige Dorpen is een initiatief van de dienst Platteland van de provincie Antwerpen in samenwerking met RURANT vzw.

DOUANELOODS
BELS LIJNTJE
EST. 1867
Turnhout - Tilburg

Stationsstraat
Nieuwe Stationsstraat
KMO-zon
Nonnenbos
Parkstraat
Bosvenstraat
Bredaseweg
Bels Lijntje
Huzenblek
Merksplasseweg

Kennismaking met Weelde-Statie

Grensstation

Weelde-Statie, of De Statie, is een groen dorp aan de Belgisch-Nederlandse grens. De aanwezigheid van de spoorlijn Turnhout – Tilburg zorgde ervoor dat begin 1900 een kern met kerk en schooltje ontstond. Lange tijd was Weelde-Statie een gehucht van Weelde. Nu behoort het tot de gemeente Ravels.

Na de sluiting van het grensstation werd Weelde-Statie een wat slapend dorp. Je kan er genieten van de rust en de open ruimte, maar voor diensten en basisvoorzieningen moet je je steeds verplaatsen. Aangezien er slechts beperkt openbaar vervoer of alternatieven aanwezig zijn, is het aangewezen een eigen wagen te hebben. De aanwezige grote wegen, Bredaseweg en Merksplasseweg, zijn verbindingen tussen Nederland en Turnhout die veel passage met zich meebrengen.

Drie wijken

In de driehoek tussen de Merksplasseweg, de Nieuwe Stationsstraat en de Bredaseweg ligt de kleine woonkern met 3 wijken: Nonnenbos, Huzenblek en Parkstraat-Bosvenstraat. Het is er rustig wonen, kinderen kunnen op straat spelen en er is nog veel open ruimte die geen invulling kent.

Iedere wijk heeft zijn eigen buurtcomité. Schoolgaande kinderen gaan naar basisschool 't Spoor. Samen met de kerk, de pastorij en de gemeentezaal zijn dit de publieke gebouwen van Weelde-Statie.

Levendig dorp

Het Bels Lijntje, enkele frituren, de vintagemarkt Snuffelland en de recente KMO-Zone trekken passanten en dagjestoeristen naar Weelde-Statie.

Inwoners genieten van evenementen die KWB, OKRA, buurtcomités, Samana, ouderraad ... inrichten zoals een kerststal, kaartavonden of carnaval.

© Ceallach V° Photography

Veerkrachtig WEELDE-STATIE

Veerkrachtig Weelde-Statie: wat willen we bereiken en hoe doen we dat?

Doel

Het doel van het traject Veerkrachtig Weelde-Statie? De inwoners en het gemeentebestuur van Ravels met een gedeeld toekomstverhaal aan de slag laten gaan. Dit document bundelt alle wensen en ideeën die uit de participatiesessies – later beschreven in de tijdlijn – voort kwamen. In het najaar van 2022 vertalen we deze visie naar een concreet actieplan. De gemeente Ravels bekijkt welke acties hierbij op korte en lange termijn opgenomen kunnen worden.

Om de uitwerking van het actieplan optimaal af te stemmen met dit visiedocument gaan de inwoners van Weelde-Statie en de gemeente in dialoog. Daarnaast kunnen inwoners zelf ideeën oppikken en actie ondernemen. Zo veel mogelijk gemotiveerde inwoners van Weelde-Statie kunnen hun dorp mee in handen nemen en in verschillende werkgroepen hun dromen waarmaken. Dit document dient als leidraad om daar de komende jaren op voort te werken.

Aanpak

Participatie is onmisbaar tijdens het traject Veerkrachtig Weelde-Statie. Overleg met belanghebbende actoren zoals inwoners en lokale handelaars maakt er een belangrijk deel van uit.

Het traject kwam tot stand dankzij vele overleg- en infomomenten. Het uitgangspunt was een **dorpsanalyse** opgemaakt door provincie Antwerpen: een momentopname van de veerkracht van Weelde-Statie vandaag. Elke Veerkrachtige Dorpenanalyse bestaat uit een inventaris van 10 sociaaleconomische uitdagingen, aangevuld met informatie en belevingen van inwoners. De opgemaakte analyse werd op het **startmoment** afgetoetst bij de inwoners en de leerlingen van basisschool 't Spoor. Welke aanvullingen hebben zij? Welke thema's vinden de inwoners van Weelde-Statie belangrijk om dieper op in te gaan? Wat maakt hen trots om inwoner te zijn? Kortom, we kregen een totaalbeeld van het dorp.

Aansluitend volgden vier **participatiesessies** en werd een toekomstbeeld voor het dorp gecreëerd, ontstaan vanuit de ideeën en opvattingen van de inwoners. Dit **toekomstbeeld** vind je in dit document. Het bevat ook concrete voorstellen om het toekomstbeeld te realiseren.

Met aandacht voor de geldende coronamaatregelen konden de meeste sessies fysiek georganiseerd worden, met uitzondering van de eerste participatiesessie. Omdat er op deze digitale sessie minder aanwezigen waren, werd nadien een wandeling ingericht rond het thema ontmoeten. Zo werd het traject zichtbaar in het dorp en werden de inwoners betrokken om tot een onderbouwde visie te komen.

Dorpsteam Veerkrachtig Weelde-Statie

Dorpsteam Veerkrachtig Weelde-Statie

In een Veerkrachtig Dorp nemen inwoners ook zelf de touwtjes in handen. Hoewel dit zeker niet altijd hoeft, doen ze dat waar mogelijk en nodig in overleg met de gemeente. Dat inwoners en gemeentebestuur elkaar zien als partners, garandeert een succesvollere uitvoering van de dorpsvisie.

In Weelde-Statie werd daarom een dorpsteam opgestart. De leden van het dorpsteam volgden het hele proces van de participatiefase op en zorgden er mee voor dat het traject op maat van Weelde-Statie uitgewerkt werd. Het dorpsteam voert geen inhoudelijke discussies of bespreekt zelf geen thema's. Wel waakt het dorpsteam over de kwaliteit van de participatie en de geformuleerde doelen van het traject. Sociale huisvestingsmaatschappij De Noorderkempen (SHM De Noorderkempen) maakte deel uit van het dorpsteam en had een actieve inbreng in de participatiesessies. Daarnaast namen ook leden van het college van burgemeester en schepenen samen met de betrokken medewerkers, deel aan sessies. De lokale handelaars werden geïnformeerd over het traject en de werkdocumenten.

Nu de stap van visie naar uitvoering wordt gezet, is er nood aan nog meer enthousiaste inwoners. Zo kan iedereen er mee over waken dat de wensen en ideeën voor het dorp in de toekomst werkelijkheid worden.

Voorjaar 2021

Opmaak **dorpsanalyse** door de provincie Antwerpen: een statistische vertaling van de huidige situatie van het dorp

27 september 2021

Opstart **Dorpsteam** Veerkrachtig Weelde-Statie

9 december 2021

Participatiesessie 1
Online sessie met verdieping van de meest prioritaire thema's aangebracht in het startmoment

Voorjaar 2021

Verschillende **"sleutelfiguren" van het dorp** komen aan het woord om de analyse van het dorp aan te vullen. Ze zijn actief in het verenigingsleven, middenstand of andere organisaties in het dorp. Ze hebben een brede kijk op het dorp en spreken vanuit het algemeen belang.

17 november 2021

Startmoment: in de ochtend worden de vijfde- en zesdeklassers bevraagd over hun dromen. In de namiddag is iedereen uitgenodigd. Een 80-tal aanwezigen geven hun mening en ideeën over het dorp: wat loopt er goed en wat kan beter?

13 maart 2022
Participatiesessie 2
Wandeling om concrete wensen en acties rond ontmoetingskansen en -plekken in Weelde-Statie in kaart te brengen

4 mei 2022
Participatiesessie 3
Creatieve ideeën rond uitdagingen en oplossingen voor een tekort aan basisvoorzieningen

31 mei 2022
Participatiesessie 4
Brainstormen rond een verkeersveilig en bereikbaar Weelde-Statie

BETROKKEN BIJ DE PARTICIPATIE

Op het startmoment van het participatietraject waren een 80-tal inwoners van Weelde-Statie aanwezig. De eerste sessie ging online door met zo'n 20-tal deelnemers. Bij de tweede sessie wandelden een 100-tal inwoners door hun dorp en wisselden ideeën uit rond het thema ontmoeten. Op de derde en vierde bijeenkomst kwamen telkens zo'n 30-tal inwoners actief meedenken.

Het dorpsteam Veerkrachtig Weelde-Statie wilde graag een brede vertegenwoordiging van de inwoners realiseren in de sessies. Daarvoor werden specifieke doelgroepen aangesproken. De heterogene samenstelling van de deelnemers mondde uit in sterke participatiesessies. De doelstelling om te komen tot een ruime gedragenheid door de inwoners voor de prioriteiten en acties werd als positief geëvalueerd. Het dorpsteam dankt de inwoners voor hun engagement en enthousiasme.

16
16
14
16

Dorps-ANALYSE

Overzicht dorpsanalyse Weelde-Statie

Voorafgaand aan de visiefase voeren we een dorpsanalyse uit. Op basis van een aantal cijfermatige infobronnen én interviews met sleutelfiguren uit het dorp wordt voor 10 thema's de mate van veerkracht geformuleerd. De veerkracht presenteren we in een kleurencode:

- relatief hoge veerkracht
- eerder gemiddelde veerkracht
- eerder lage veerkracht
- lage veerkracht

Overzicht dorpsanalyse Weelde-Statie

In het grensdorp Weelde-Statie woont een kleine, maar diverse gemeenschap. Het dorp heeft drie buurten, waaronder een sociale woonwijk. Ondanks die diversiteit lijkt het dorp redelijk goed aan elkaar te hangen. Mensen beschrijven hun dorp als rustig, een fijne plek om te wonen. Het dorp heeft lang het gevoel gehad weinig aandacht te krijgen van het gemeentebestuur, en hoewel het tij aan het keren is, blijft dat een aandachtspunt.

Volgens de analyse zijn de grootste uitdagingen:

- Meer ruimte creëren voor ontmoeting, zowel voor jongeren als voor senioren.
- Het verenigingsleven uitbouwen en dan zeker naar jongeren toe. Voor hen is er zo goed als niets in het dorp.
- Seniorenverenigingen kampen met een tekort aan trekkers.
- Het dorp zelf heeft nauwelijks basisvoorzieningen.
- Er is een te beperkt aanbod aan openbaar vervoer.
- De diversiteit van het dorp is tegelijk een sterkte, maar ook een blijvend aandachtspunt.

Deze informatie was het vertrekpunt voor de werksessies en werd aangevuld, gecorrigeerd en verrijkt met de input van de inwoners van Weelde-Statie. De toevoeging van subjectieve belevingsfactoren geeft een subtieler en genuanceerder beeld.

BRONNEN VAN DE DORPSANALYSE

Voor de dorpsanalyse is gebruik gemaakt van verschillende bronnen:

1. Cijfermateriaal over het dorp en de gemeente. Dat wordt onder meer gehaald uit de databank Provincies in Cijfers, de Gemeentemonitor Editie 2018 Ravels en de Bestuurskrachtmonitor 2017.
2. Beleidsdocumenten van de gemeente Ravels en de provincie Antwerpen.
3. Gesprekken met inwoners en betrokkenen van het dorp ("sleutelfiguren") die een actieve rol spelen in het dorp.

Sociale cohesie		• In Weelde-Statie wonen momenteel meer Nederlanders dan Belgen. • Het verenigingsleven is beperkt in Weelde-Statie. • In bepaalde wijken is er nog echt een dorpsleven, mensen helpen elkaar waar ze kunnen. • Mensen missen activiteit, mogelijkheden om het dorpsgevoel te versterken. • Diversiteit is groeiende in het dorp. • Eenzaamheid, zeker bij ouderen, is een aandachtspunt. • Het dorp mist een modernere, frisser ogende gemeenschapsinfrastructuur.
Financiële armoede		• In de sociale wijk is armoede wel degelijk een aandachtspunt. • Armoede blijft vaak verborgen, mensen in armoede hebben ook niet altijd een netwerk waar ze terecht kunnen.
Bereikbaarheid en verkeersveiligheid		• De meeste mensen uit Weelde-Statie zijn aangewezen op de auto voor hun verplaatsingen. Auto blijft koning in Ravels. • Dankzij de e-fiets en verbeteringen aan de wegeninfrastructuur, wordt er stilaan wat meer gefietst. De gemeente maakt sinds een tiental jaren duidelijk werk van verkeersveiligheid. • Vervoersarmoede is een aandachtspunt. Zo zijn er geen reguliere busverbindingen tussen het centrum van de gemeente en Weelde-Statie.
Klimaatverandering en energietransitie		• Ravels is een groene gemeente, wat in warme dagen zorgt voor de nodige verkoeling. • Er stelt zich geen overstromingsproblematiek in Weelde-Statie. • De CO_2-uitstoot van de gemeente is niet gedaald sinds 2011. Er zijn sectorale verschillen: waar onder meer industrie en huishoudens energiezuiniger worden, stijgt de uitstoot van (vooral) landbouw en verkeer. • Op vlak van energiezuinig wonen, worden in Ravels goede stappen gezet. Milieubewust handelen bij de inwoners kan op een aantal vlakken nog verbeteren.
Aanbod basisvoorzieningen		• Het aanbod basisvoorzieningen in het dorp is erg beperkt. Mensen missen zowel het aanbod als de mogelijkheid tot ontmoeting.
Economische veranderingen		• Er lijkt geen structureel probleem te zijn in Weelde-Statie wat betreft werkloosheid. • Nogal wat inwoners uit het dorp werken op het industrieterrein van Weelde-Statie, dat nog aan het uitbreiden is.

Jongeren / vergroening		• Weelde-Statie mist vrijetijdsvoorzieningen voor jongeren: geen jeugdverenigingen, geen sportverenigingen, geen jeugdhuis, geen plekken voor ontmoeting. • Weelde-Statie ontsnapt niet aan enkele bredere Vlaamse trends zoals een toenemend aantal eenoudergezinnen, gezinsverdunning en vergrijzing.
Zorg en welzijn		• De vergrijzing is ook in Weelde-Statie erg duidelijk aanwezig. • Voor senioren in het dorp zouden meer ontmoetingsruimte/ -mogelijkheden en meer openbaar vervoer nuttig zijn.
Wonen		• De prijzen van woningen in Ravels zijn de laatste jaren fel gestegen. Ze liggen ook hoger dan die van het arrondissement Turnhout en de provincie. Inwoners van het dorp Weelde-Statie vermoeden dat dit ook geldt voor hun dorp. • In Weelde-Statie valt specifiek het relatief hoog aantal sociale woningen op. Integratie van de sociale wijk in het dorp is een aandachtspunt.
Bestuurskracht		• Ravels is financieel een gezonde gemeente, de gemeente wordt goed bestuurd. • Weelde-Statie heeft zich lang wat vergeten gevoeld door het gemeentebestuur, maar die trend is wel aan het keren.

© Ceallach V° Photography

Aan de slag MET DE INWONERS VAN HET DORP

Veerkrachtstrategie Weelde-Statie: drie droombeelden

Het visietraject startte met een bezoek aan basisschool 't Spoor waar de vijfde- en zesdeklassers hun prioritaire droombeelden voor een veerkrachtig Weelde-Statie aangaven. Zij missen zowel ontmoetings- en speelplekken voor kinderen als specifieke activiteiten. Zij vragen een verkeersveiliger dorp en kijken uit naar een bakker of andere basisvoorzieningen.

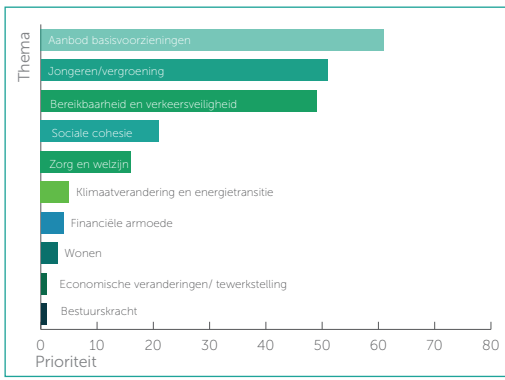

Op het succesvolle startmoment in november 2021 toetsten we de analyse af bij zo veel mogelijk inwoners van Weelde-Statie. Tachtig deelnemers gaven a.d.h.v. verschillende methodieken nog meer input over hun visie op het dorp. Wat zijn de belangrijkste uitdagingen? Waar liggen er kansen? Als afsluiter kreeg elke bezoeker 3 stickers die men over de 10 uitdagingen mocht verdelen om aan te geven wat de prioritaire thema's voor Weelde-Statie zijn.

De prioritaire thema's vormden de basis om op verder te werken in de participatiesessies. Samen met de enthousiaste deelnemers diepten we deze thema's verder uit. De deelnemers droomden over de toekomst en benoemden de positieve elementen van Weelde-Statie die behouden of versterkt moeten worden. Zo kwamen we tot drie droombeelden over hoe Weelde-Statie er over enkele jaren moet uitzien.

Hoewel inwoners aangeven dat er in Weelde-Statie verdoken armoede aanwezig is, komt dit niet uit de prioritering naar voren. Daarom nemen we armoede en een inclusieve samenleving mee doorheen het traject als rode draad.

DRIE DROOMBEELDEN

1. Weelde-Statie is een ontmoetingsplek voor jong en oud
2. In Weelde-Statie zijn basisvoorzieningen voor iedereen bereikbaar en betaalbaar
3. Weelde-Statie is een verkeersveilig dorp

Verdiepen van enkele droombeelden

De droombeelden vormen de visie. Per droombeeld formuleerden de inwoners van Weelde-Statie verschillende doelen of wensen. Om die wensen te verwezenlijken kwamen ze met talrijke ideeën en voorstellen. Zo wordt elk droombeeld opgebouwd van heden naar toekomst. Eerst wordt beschreven hoe het nu is en worden de aanwezige elementen van veerkracht benoemd. Daarna volgt de belangrijkste inbreng van de deelnemers: de geformuleerde wensen en voorstellen.

vrije basisschool
't spoor
bike school
Provincie Antwerpen

Weelde-Statie is een ontmoetingsplek voor jong en oud

Samenhorigheid, gezelligheid, elkaar kennen: stuk voor stuk kenmerken die geassocieerd worden met een dorp. Toch hebben ook dorpen te lijden onder de toenemende individualisering: het gemeenschapsgevoel brokkelt ook daar af. De tijd dat iedereen elkaar kende in de dorpen is al lang voorbij. Die individualisering laat zich vooral voelen bij mensen uit maatschappelijk kwetsbare groepen: alleenstaanden, senioren, mensen in armoede, … Hoe groter de sociale samenhang van een dorp, hoe meer inwoners er zich thuis voelen.

SITUATIE VANDAAG (2021)

In Weelde-Statie zijn enkele verenigingen en buurtcomités die voornamelijk op volwassenen georiënteerd zijn. Zij richten activiteiten in die leven brengen in het dorp zoals kaartavonden, zoektochten, spelletjesmiddagen, Statiefeesten, fietstochten, kerststal, ... De trekkers zijn bezorgd over de toekomst van de verenigingen: beperkte opkomst, weinig nieuwe leden, ... Lokaal bestuur Ravels heeft een cultuur- en seniorenraad.

Jeugd- en sportverenigingen zijn er niet. Eens de kinderen naar de middelbare school gaan in Turnhout, Arendonk of Hoogstraten, verdwijnt vaak de vrijetijdslink met Weelde-Statie. Kinderen en jongeren in Weelde-Statie moeten naar Ravels, Weelde, Poppel of andere dorpen voor activiteiten en jeugdverenigingen. In Weelde-Statie zijn enkele speelpleintjes maar er zijn niet echt ontmoetingsplekken of lokalen voor jongeren. Ravels heeft een jeugd- en sportraad.

De inwoners van Weelde-Statie geven aan dat de oudere generatie weinig kans op ontmoetingen heeft. Er is geen geschikte ontmoetingsplaats en ook spontane ontmoetingsplaatsen zoals een bakker of café zijn er amper. Een beperkt aanbod aan geschikt openbaar vervoer maakt dat een verplaatsing naar andere dorpen moeilijk is voor deze generatie. Dit vergroot het risico op vereenzaming.

Weelde-Statie heeft naast de kerk één ontmoetingsplaats binnen, de gemeentezaal. Iedereen en iedere vereniging kan hier aan democratische prijs terecht. Het zelf moeten plaatsen van tafels, het in eigen drank voorzien, ... vormt voor bepaalde doelgroepen een drempel.

Weelde-Statie heeft wat pleintjes en plekjes waar ontmoetingen in open lucht kunnen plaatsvinden. Met de aanleg van een hondenweide en in overleg met de SHM De Noorderkempen maakt het gemeentebestuur van Ravels verder werk van het inrichten van de buitenruimtes in het dorp.

> *"We wonen hier graag. De kinderen kunnen op de straat en op het pleintje spelen maar we missen wel een dorpsgevoel, gezelligheid, ... Kortom het samen-gevoel."*
>
> *deelnemer Veerkrachtig Weelde-Statie*

© RAWEPO/André Jansens

ELEMENTEN VAN VEERKRACHT

In Weelde-Statie zijn de gekende socioculturele verenigingen, enkele seniorenverenigingen en wijkverenigingen actief. In normale (niet-corona) tijden organiseren zij best wel wat activiteiten in het dorp. KWB, OKRA, Samana, het oudercomité van de lagere school, de parochieraad, het feestcomité en het buurtcomité Nonnenbos, ... maken via eigen kanalen hun activiteiten bekend in Weelde-Statie. Zo valt er op geregelde tijdstippen iets te beleven. Naast de Statiefeesten en de verenigingsactiviteiten is er ook een drukbezochte kerststal en een carnavalsevenement.

Het gemeentebestuur heeft 2 trajecten lopen om publieke ruimten verder in te richten. Aan de Bosvenstraat is een hondenweide ingericht door de gemeente. Het dorpsteam en de gemeente werken nu samen aan de afwerking. In een tweede traject bekijkt SHM De Noorderkempen samen met het lokaal bestuur en inwoners om een buitenruimte aan te leggen.

Om spontane ontmoetingen te faciliteren liet het lokaal bestuur een babbelbank maken. Deze reist de volgende maanden en jaren door de gemeente en zorgt hopelijk voor fijne en verrassende kennismakingen.

In Weelde-Statie zijn een beperkt aantal voorzieningen (zoals een vintagemarkt, zomerterras, frituren, KMO-zone, ...), maar deze zijn niet specifiek op het dorp georiënteerd. De werking vertrekt vanuit Weelde-Statie maar richt zich niet uitsluitend op Weelde-Statie en reikt verder dan de eigen inwoners.

BAR
WELT
STATIE
ZOMERTERRAS
29
ELLAND
OPEN
ZONDAG
WEELDE-STATIE

TOEKOMSTBEELD & IDEEËN VOOR VERANDERING

Droombeelden kunnen we alleen realiseren als we veranderen en er acties aan koppelen. Het droombeeld is tijdens de participatiesessies op de volgende manier verder uitgediept.

WENS 1:
In Weelde-Statie zijn pleinen en open ruimte zo ingericht dat er voor elke inwoner wel ergens iets te beleven valt

De deelnemers aan de participatiesessies vinden het belangrijk dat alle leeftijden en doelgroepen elkaar buiten en spontaan kunnen ontmoeten. Ze willen enerzijds ontmoetingsplekken die verschillende generaties iets te bieden hebben en hen samenbrengt. Anderzijds zou het fijn zijn dat bepaalde doelgroepen en zeker de jeugd hun eigen plekje met bijhorende activiteit(en) hebben. De inwoners denken aan gezellige, groene buitenplaatsen die spontaan mensen uit de buurt trekken en waar banken en vuilbakken staan.

Idee 1: Publieke open ruimte op maat van de buurt

- **Huzenblek:** hier wonen vooral oudere mensen die dit plein zien als een rustige zitplek die inzet op biodiversiteit: meer groen, bloemen, een vijvertje, bijenhotel, plukfruit, ... Als activiteit kan hier eventueel petanque voorzien worden.
- **Parkstraat:** Op dit grote plein zien inwoners kansen voor sportactiviteiten: een Finse piste, buitenfitness, fit-o-meter, ... De speeltuin mag inclusiever en avontuurlijker. Beplantingen kunnen het plein meer tot leven brengen en zorgen voor schaduw. Een buurthuisje kan het spontaan ontmoeten versterken.
- **Nonnenbos:** de speeltuin hier trekt jonge gezinnen met kinderen maar is weinig attractief. De plek is zeer open, windgevoelig en ligt in de volle zon. Inwoners zien graag aanplantingen die schaduw creëren en de wind wat breken. Avontuurlijk en natuurlijk spelen kan hier voorzien worden. Hondeneigenaars zouden hier graag een losloopzone zien.
- **Bosvenstraat:** SHM De Noorderkempen stelde een terrein ter beschikking waarop de gemeente Ravels een hondenweide heeft gerealiseerd. Het ernaast liggende terrein kan nog ingericht worden. Wegens glas in de bodem is een geschikte bestemming moeilijker te vinden. Inwoners zien hier bijvoorbeeld wel een pluktuin met fruitbomen.

De eerste stapjes ...

De Buurtbabbelbank, gemaakt door de leerlingen van het Sint-Claracollege in Arendonk, begon zijn tocht door Ravels in Weelde-Statie. Ze inspireerde al velen om eens te gaan zitten en zo anderen te ontmoeten.

De gemeentelijke jeugdconsulent, medewerkers van het sociaal huis en SHM De Noorderkempen zijn aan de slag met inwoners om de verschillende openbare speel- en ontmoetingsruimten in Weelde-Statie in te richten naar de noden van de omliggende wijken. Via een enquête, buurtwandeling en werksessies werden noden en wensen van omwonenden verzameld die in één voorstel gegoten werden. Begin juni '22 werd dit voorstel aan het gemeentebestuur overhandigd. In de herfst loopt dit project verder.

In het najaar worden bloembollen in de door het dorpsteam aangegeven plekken geplant. Het wordt een fleurige lente!

© Ceallach V° Photography

Bels lijntje: Verlichting en veilige toegang
Gemeentezaal/kerk en school: meer verlichting achter de kerk en gemeentezaal, herbestemming van de kerk (jeugdhuis 12+, basketpaal)
KMO-zone: skatepark en bankje
Parkstraat: Petanque, speelmateriaal, waterpomp, meer banken, meer bomen (schaduw), volleybalnet, speelberg en kabelbaan, buurthuis
Nonnenbos: Rolstoeltoegankelijk pad tot aan netschommel, rolstoeldraaimolen, schaduwdoek boven kleutertoestellen
Huzenblek: Bloemenzone & stuiken, extra bomen, zitbanken en buitenfitness
Bosvenstraat: Verplaatsbare pannakooi, extra verlichting, bankje:
Overkant: Veilige oversteek naar wandelpiste, fitometer, speelbos, blotevoetenpad
N
50 0 50 m
Nonnenbos
Huzenblek
Parkstraat
Bosvenstraat
Merksplasseweg
Bredaseweg

Idee 2: Plek voor de jeugd

Jongeren zouden graag een outdoor plaats hebben waar ze, zonder anderen te storen, kunnen samenkomen. Zelf geven de jongeren verschillende ideeën: een pannaveld, skateterrein, infrastructuur voor freerunning, sportveld, buitenfitness, tafeltennistafel, zip-line, ...

Idee 3: Inclusieve speeltuigen voor alle leeftijden

Op de openbare speelterreinen kunnen toestellen geplaatst of aangepast worden zodat kinderen en volwassenen met een beperking een speelplek hebben in Weelde-Statie.

WENS 2: in Weelde-Statie zijn multifunctionele binnenruimtes waar alle inwoners een ontmoetingsplekje vinden

Idee 1: Trefpunt voor jongeren

Jongeren hebben nood aan een ruimte waar ze zelf activiteiten kunnen voorzien. Dit kan een plaats zijn waar ze wekelijks samenkomen voor zelfgekozen activiteiten. Jongeren vinden nu een vrijetijdsaanbod buiten Weelde-Statie maar zijn voor hun verplaatsingen afhankelijk van transport door derden. Een eigen plek in het dorp versterkt de band met het dorp.

Idee 2: Basisopstelling gemeentezaal

Om bijeenkomsten van senioren in de gemeentezaal te stimuleren, zou er een basisopstelling kunnen zijn. De tafels en stoelen zijn moeilijk hanteerbaar voor senioren. Ofwel kunnen er vrijwilligers gezocht worden die de gemeentezaal inrichten voor minder mobiele senioren.

WENS 3: in Weelde-Statie is het vrijetijdsaanbod inclusief, afgestemd op verschillende leeftijden en interesses

Idee 1: Diverse activiteiten

Vele inwoners zijn vragende partij voor een divers activiteitenaanbod in de gemeentezaal: een filmavond, creatieve activiteiten, yoga, toneel, themafeesten, indoorsporten, kunstbeleving, caféavond, ...
Liefst vindt een deel van de activiteiten overdag plaats zodat senioren in Weelde-Statie elkaar kunnen ontmoeten bij een kop koffie. Deze activiteiten kunnen gelinkt worden aan de wens voor een buurthuis die je verder in dit document vindt.

WENS 4: Weelde-Statie heeft een levendig verenigingsleven dat goed ondersteund wordt vanuit de gemeente

Idee 1: Bekendmakingen verenigingen en activiteiten

Om de bekendheid van de verenigingen te verhogen, kan de gemeente helpen bij de promotie hiervan. Een lijst van alle actieve verenigingen in het dorp die regelmatig gepubliceerd wordt en ook digitaal ter beschikking staat, geeft snel een beeld van wat er lokaal leeft.

Via de gemeentelijke, digitale kanalen kunnen activiteiten breed bekend gemaakt worden. Wel moet er voldoende aandacht blijven gaan naar het bereiken en betrekken van mensen die geen toegang hebben tot digitale middelen.

Door de bekendheid bij een breder publiek kan de opvolging van vrijwilligers en het voortbestaan van de verenigingen verzekerd worden.

Idee 2: Buurtapps

Via digitale platformen op wijk- of dorpsniveau kunnen verenigingen hun activiteiten aan een breed publiek kenbaar maken. Deze digitale platformen kunnen ook burendiensten stimuleren.

WENS 5: Weelde-Statie is een gezellig dorp waar inwoners zich thuis voelen en spontane ontmoetingen plaatsvinden

Inwoners ervaren niet echt een dorpsidentiteit in Weelde-Statie. Daarom werden ideeën geuit om de dorpsidentiteit te versterken en het dorp gezelliger te maken.

Idee 1: Aankleding straten

Bloembakken, sfeerverlichting met feestdagen, street art, ... kunnen het straatbeeld aangenamer maken. Zo zouden bloembakken de Nieuwe Stationsstraat kunnen opfleuren in plaats van de parkeerpaaltjes. Zichtbare dorpsverhalen, poëzie, ... versterken de dorpsgeest en creëren een dorpsidentiteit.

Idee 2: Ambassadeurs voor speelpleintjes

Ambassadeurs voor een pleintje staan in nauw contact met de gemeente om onregelmatigheden snel op te volgen. Het zijn aanspreekpunten die een buurt samenbrengen en sociale controle houden. De hondenweide aan de Bosvenstraat kreeg alvast een ambassadeur!

In Weelde-Statie zijn basisvoorzieningen voor iedereen bereikbaar en betaalbaar

De match tussen vraag en aanbod van lokale voorzieningen is relevant voor dorpen omdat veel voorzieningen wegtrekken. Er is nochtans vraag naar lokale én bereikbare voorzieningen, zeker vanuit de vergrijzende bevolking.

Basisvoorzieningen zijn voorzieningen, die (vrijwel) dagelijks nodig zijn, en daarom vanuit elk dorp goed bereikbaar zouden moeten zijn. Ofwel doordat ze in het dorp aanwezig zijn, ofwel door goede verbindingen met de plek waar ze wel gelegen zijn.

Vooral voor minder mobiele mensen (inwoners zonder auto, ouderen) zijn lokale basisvoorzieningen enorm belangrijk.

BELGISCHE
KERSEN
ASPERGES
AARDBEIE
AMBACHTELIJKE
BBQ VLEES

SITUATIE VANDAAG (2021)

In Weelde-Statie zijn er nauwelijks basisvoorzieningen aanwezig. Een bakker, beenhouwer, apotheek, loketwerking, ... ontbreken. Gemeentelijke diensten noch zorgdiensten zijn aanwezig in Weelde-Statie. Inwoners trekken voor inkopen en diensten naar Weelde, Poppel, Ravels en Baarle-Hertog of Baarle-Nassau. Deze winkels en diensten zijn voor mensen met weinig vervoersmogelijkheden haast niet bereikbaar. Een eigen wagen is een noodzaak om diensten en winkels te bereiken vermits het openbaar vervoer zeer beperkt is.

De inwoners nemen burenzorg ter harte: buurkinderen opvangen na de schooluren, medicijnen afhalen voor een zieke of minder mobiele buren, ... Bezorgdheid is dat niet iedereen die er nood aan heeft voldoende ondersteuning of hulp vindt.
.

> *"Wie steun zoekt, kan dat altijd vinden. Contact maken hier is niet moeilijk. Mensen staan hier ook dicht bij elkaar, groeten elkaar nog en maken een babbeltje."*
>
> *deelnemer Veerkrachtig Weelde-Statie*

ELEMENTEN VAN VEERKRACHT

In Weelde-Statie is een groentewinkel en er zijn enkele frituren. Wekelijks komen een kippenkraam en een beenhouwerskraam hun waren aanbieden in het dorp. Een café is er niet maar in 't Koffiehoekske kan je overdag terecht voor een hapje en drankje.

In het dorp zijn een dokter en een kinesist actief. Daarnaast zijn er wat ondernemers en grenst Weelde-Statie aan de Nijverheidszone Weelde-Statie. Het aanbod van deze ondernemers is niet altijd gekend bij de inwoners. In de KMO-zone is er bijvoorbeeld een soepautomaat waar je in het seizoen ook aardbeien kan kopen.

In Weelde-Statie zijn een beperkt aantal voorzieningen (zoals een vintagemarkt, zomerterras, frituren, industriezone, ...), maar deze zijn georiënteerd op passanten en een specifieke groep consumenten. De werking vertrekt vanuit Weelde-Statie maar richt zich niet uitsluitend op een bepaalde buurt en reikt verder dan de eigen inwoners.

Ouders werken beurtsystemen uit om de kinderen naar hobby's, fuiven, ... te vervoeren. Naaste buren vinden elkaar makkelijk en zijn vaak bereid om elkaar te helpen.

TOEKOMSTBEELD & IDEEËN VOOR VERANDERING

Droombeelden kunnen we alleen realiseren als we veranderen en er acties aan koppelen. Het droombeeld is tijdens de participatiesessies op de volgende manier verder uitgediept.

WENS 6: Noodzakelijke levensmiddelen, medische hulp, zorg en dienstverlening zijn vanuit Weelde-Statie gemakkelijk te verkrijgen voor iedereen

Idee 1: Alternatieve vormen van winkelaanbod

Het beperkt aantal potentiële klanten is voor ondernemers een aanwijzing voor hun rendabiliteit. Vandaar dat verschillende alternatieven aangebracht werden om een betaalbaar basisaanbod in Weelde-Statie te voorzien. Deze alternatieven mogen geen concurrentie vormen voor de aanwezige handelaars.

- Wekelijkse avondmarkt: hoeft niet uitgebreid te zijn maar wel betaalbaar.
- Meer ambulante kramen die elkaar elke dag afwisselen: broodkraam, viskraam, pizzakraam, ...
- Automatenwinkel
- Afhaalpunt

> *"We missen een buurtwinkel in het dorp. Onze vroegere buurtwinkel – de SUPRA – is al zeker tien jaar gesloten. Er is hier weinig tot niks, geen winkels, weinig dienstverlening"*
>
> *deelnemer Veerkrachtig Weelde-Statie*

Idee 2: Korte keten stimuleren

In Ravels en omstreken zijn voedselproducenten die gestimuleerd kunnen worden om hun producten lokaal te verkopen.

Idee 3: Naschoolse kinderopvang inrichten

Na schooltijd en in de vakanties kinderopvang voorzien in het dorp zelf: kampen, speelpleinwerking, crèche, ...

WENS 7: Het aanbod van lokale ondernemers is gekend bij de inwoners en indien mogelijk afgestemd op de lokale vraag

Idee 1: Informeren rond lokale handelaars

Een actueel (digitaal) overzicht van de ondernemers uit Weelde-Statie kan ter beschikking gesteld worden in papieren vorm, via nieuwsbrief en digitale kanalen.

Ondernemers maken zelf duidelijk dat ze aanwezig zijn in het dorp door bijvoorbeeld affiches 'bedankt om lokaal te winkelen' uit te hangen.

Door het organiseren van een jaarlijkse avondmarkt met aanbod van alle lokale ondernemers gekoppeld aan animatie kunnen veel inwoners bereikt worden. Mogelijk kan dit gekoppeld worden aan een jaarlijks netwerkevent waar de ondernemers elkaar vinden.

Idee 2: Lokaal kopen aanmoedigen

Door de bekendmaking van het systeem van de Ravelse cadeaucheques kunnen zowel ondernemers als inwoners elkaar vinden.

WENS 8: Hulp- en dienstverlening van inwoners aan elkaar wordt gestimuleerd en ondersteund door de gemeente

Idee 1: Buurthuis

In een buurthuis kunnen diverse diensten aangeboden worden zoals een bibafhaalpunt. Gemeentelijke diensten, OCMW, mutualiteit, medische hulp, sociale huisvestingsmaatschappij, ... kunnen zitdagen houden in de gemeentezaal. Tijdens de openingsuren kan je er terecht voor een kop koffie en een babbeltje slaan met je dorpsgenoten. Nog andere invulling kan gegeven worden aan een buurthuis: een knooppunt voor burenzorg, een afhaalpunt voor basisgoederen zoals een brood, activiteiten, ...

Idee 2: Burendiensten via een digitaal hulpplatform

Buren in Weelde-Statie zijn vaak bereid elkaar te helpen en te ondersteunen. Via een digitaal platform kunnen vraag en aanbod van inwoners elkaar vinden. Een hobbytuinier kan zijn teveel aan oogst bijvoorbeeld aanbieden, je kan vragen om medicijnen van de apotheek mee te brengen of een ritje naar het gemeentehuis aanbieden. Zo kunnen inwoners uit Weelde-Statie elkaar helpen en elkaar ook ontmoeten.

Weelde-Statie is een verkeersveilig dorp dat goed verbonden is met omliggende dorpen en steden

Dorpen krijgen te maken met een heleboel verkeersuitdagingen. Van sluipverkeer en zwaar verkeer tot snel verkeer in woonstraten. Ook op het vlak van infrastructuur is er ruimte voor verbetering. Zo zie je in landelijke gemeenten veel lintbebouwing met langs verbindingswegen smalle, onverhoogde fietspaden, de zogenaamde 'moordstrookjes'. Bovendien zijn er te weinig veilige oversteekplaatsen voor de actieve weggebruikers, zowel op die verbindingswegen als in de dorpskern zelf.

SITUATIE VANDAAG (2021)

Vanaf het startmoment blijkt verkeersveiligheid en bereikbaarheid voor inwoners van Weelde-Statie een belangrijk thema. Dit hangt nauw samen met het gebrek aan basisvoorzieningen en diensten én met de ligging van Weelde-Statie aan de gewestweg N119 (Bredaseweg) en de verbindingsweg Merksplasseweg.

Deze drukke invalswegen zorgen samen met de aanwezigheid van de KMO-zone voor veel passage van zwaar vervoer. De minimale inrichting van fietspaden, de zogenoemde 'moordstrookjes', maakt dat fietsers en voetgangers hier erg kwetsbaar zijn. Snelheidslimieten worden niet gerespecteerd, ook niet in de schoolomgeving. Het kruispunt Bredaseweg – Merksplasseweg wordt ondanks de heraanleg als zeer onveilig ervaren door alle weggebruikers, zeker op spitsuren.

Voor vele inwoners is de auto een noodzaak gezien het beperkte aanbod basisvoorzieningen in het dorp. Het autoverkeer in de dorpskern maakt de situatie onveilig voor fietsers, voetgangers en spelende kinderen. Met name de snelheid is een doorn in het oog. De toegenomen parkeerdruk in o.a. Bosvenstraat en Nieuwe Stationsstraat wordt als storend ervaren. Het parkeren creëert gevaarlijke situaties voor fietsers.

Jongeren en autoloze gezinnen zijn aangewezen op een zeer beperkt openbaar vervoersaanbod. De haltes van het openbaar vervoer liggen langs de drukke Merksplasseweg en de Bredaseweg waar weinig verkeersinfrastructuur voorzien is voor trage weggebruikers.
Positief gegeven is de aanleg van het Bels Lijntje, een van het overige verkeer gescheiden fietsverbinding tussen Turnhout en Baarle-Hertog. Inwoners zien dit als een eerste stap naar fietsveilige verbindingen.

De bereikbaarheid en de verkeerssituatie in Weelde-Statie hebben een grote impact op het samenleven in het dorp. Heel wat inwoners vragen om ingrepen die de veiligheid van trage weggebruikers verhogen en een groter vervoersaanbod.

> *"Voor de jeugd, senioren en mensen met beperking is verplaatsen niet zo vanzelfsprekend. "*
>
> *deelnemer Veerkrachtig Weelde-Statie*

ELEMENTEN VAN VEERKRACHT

Weelde-Statie is een grensdorp dat op zo'n 5 km van Weelde-Centrum ligt. Turnhout ligt op 10 km en Baarle-Hertog ligt op zo'n 6 km.

De inwoners beseffen dat de auto koning is in hun dorp en staan open voor alternatieve vervoerssystemen en -initiatieven. Zo is er al een goed gebruikte Fietsbieb voor kinderfietsen, een garage waar je aan verminderd tarief de wagen kan laten herstellen, de mindermobielencentrale (MMC), individuele carpoolinitiatieven, ...
De deelnemers aan de sessies zien dan ook kansen om met ondersteuning van het gemeentebestuur netwerken aan te leggen waarin aanbieders en vragers van vervoer en vervoersinitiatieven elkaar vinden.

In het mobiliteitsplan van Ravels (2019) werden al enkele van de hiervoor genoemde knelpunten opgenomen. Het mobiliteitsplan werd geschreven vanuit het STOP-principe waarbij de prioriteit eerst gaat naar Stappers dan Trappers en Openbaar vervoer en tot slot naar Privaat vervoer.

Zo werd het bovenlokaal functioneel fietsnetwerk voor Weelde-Statie volledig gerealiseerd. Aandacht blijft gaan naar het Bels Lijntje als trage verbinding. In de besprekingen van de vervoersregio worden de bezorgdheden rond het aanbod van openbaar vervoer opgenomen en wordt naar kostenefficiënte oplossingen gezocht. Het doel is om het aandeel van verplaatsingen met de eigen wagen in de gemeente Ravels terug te dringen van 80% naar 60% en de fiets als hoofdverplaatsingsmiddel in te zetten. In Weelde-Statie zal een Hoppinpunt gerealiseerd worden. Deze Hoppinpunten zijn knooppunten van verschillende op elkaar afgestemde vervoersmogelijkheden. Het lokaal bestuur bekijkt de mogelijkheden rond deelmobiliteit zoals (elektrische) deelfietsen en deelwagens.

Voor de Bredaseweg en Merksplasseweg blijft het gemeentebestuur de mogelijkheden afstemmen met het Vlaamse Gewest en de stad Turnhout.

TOEKOMSTBEELD & IDEEËN VOOR VERANDERING VOOR EEN VERKEERSVEILIG EN BEREIKBAAR WEELDE-STATIE

Droombeelden kunnen we alleen realiseren als we veranderen en er acties aan koppelen. Het droombeeld is tijdens de participatiesessies op de volgende manier verder uitgediept.

WENS 9: Het netwerk van fietspaden en voetpaden is goed uitgebouwd en veilig in gebruik

Idee 1: Meer voet- en fietspaden en oversteekplaatsen

Op enkele plaatsen is een fiets- en/of voetpad wenselijk om een veilige verbinding te creëren voor zwakke weggebruikers.

Het fietspad op de Merksplasseweg wordt algemeen als niet veilig ervaren. De deelnemers hebben nood aan een van het fietspad gescheiden voetpad om in het bos aan Geeneinde te gaan wandelen. Door hier een voetpad aan te leggen kan er een zebrapad aangelegd worden om een oversteekplaats aan de bushalte te voorzien.

De aanwezige bushalte aan het kruispunt met de Bosvenstraat creëert gevaarlijke situaties voor de busgebruikers. Er zijn geen zebrapaden aanwezig, geen gescheiden voetpad en bussen hinderen tijdelijk de zichtbaarheid.

Een zebrapad kan enkel aangelegd worden als verbinding tussen 2 voetpaden. In Weelde-Statie zijn weinig voetpaden aanwezig en kunnen er dus geen zebrapaden aangelegd worden.
De inwoners geven aan dat op bepaalde plaatsen zebrapaden zeer wenselijk zijn:

- Aan het kruispunt Bredaseweg - Merksplasseweg
- Aan het kruispunt Bredaseweg - Stationsstraat - Nieuwe Stationsstraat
- Aan de bushalte op de Bredaseweg
- Aan het kruispunt Merksplasseweg - Huzenblek
- Aan het kruispunt Merksplasseweg - Bosvenstraat
- Aan de bushalte op de Merksplasseweg
- Aan het kruispunt Geeneinde - Industrieweg

Idee 2: Verbeteringen aan het Bels lijntje

Het Bels Lijntje is een goede, veilige fietsverbinding in het Bovenlokale Functionele Fietsnetwerk (BFF) tussen Baarle-Hertog en Baarle-Nassau en Turnhout. De participanten geven drie aandachtspunten om de veiligheid voor de inwoners van Weelde-Statie te verbeteren:

- Een duidelijke, verharde afslag aan de Stationsstraat in de richting van het dorp zou de toegankelijkheid verbeteren. Ook op andere plaatsen kunnen aansluitingen voorzien worden.
- De mix van voetgangers en fietsers zorgt soms voor moeilijke en gevaarlijke situaties.
- Het aanbrengen van verlichting zou het gebruik in het donker stimuleren.

WENS 10: een verkeersveilig Weelde-Statie

Idee 1: Verlichting op oversteekplaatsen

Alle oversteekplaatsen en zeker die in de buurt van de schoolomgeving zouden goed verlicht moeten zijn. Hier wordt gesuggereerd om niet enkel de klassieke verlichtingspalen te gebruiken, maar bijvoorbeeld ook extra reflectoren en knipperlichtjes op het zebrapad zelf of reflecterende verf.

Idee 2: De schoolomgeving veiliger inrichten

Het vrachtverkeer en passanten houden nog te weinig rekening met het feit dat ze door een dorp en schoolomgeving rijden. De snelheidslimiet wordt regelmatig overschreden op de Bredaseweg.

Schoolkinderen en deelnemers zijn vragende partij om de schoolomgeving en –routes in te richten op maat van de trage weggebruiker. De schoolomgeving mag zichtbaarder zijn in het straatbeeld: oversteekplaatsen, duidelijke fiets- en voetpaden, speciale verlichting, zone 30, ...

Door de oversteek op de Bredaseweg aan de school anders in te richten, kan de snelheid van het aankomend verkeer omlaag gehaald worden. Ingrepen zoals een versmalde weg, vertragen het doorgaande en zware verkeer. Knipperlichten, reflecterende verf, een smiley-bord, ... kunnen een sensibiliserend effect hebben.

Het autoverkeer aan de schoolpoort creëert een gevaarlijke situatie voor fietsers en voetgangers. Bij een verbeterde verkeersinfrastructuur kunnen inwoners extra gestimuleerd worden om vaker te voet te komen of de fiets te nemen en zo de veiligheid aan de schoolpoort verder te verhogen.

Idee 3: Veiligheid op de grote wegen

Om snelheid te drukken en zwakke weggebruikers te beschermen wordt een inhaalverbod voorgesteld op de Merksplasseweg en in de Nieuwe Stationsstraat. Op de Merksplasseweg kan net zoals op de Bredaseweg een zone 50 ingevoerd worden.

Idee 4: Een veilige woonkern

In straten zoals de Bosvenstraat en de Nieuwe Stationsstraat neemt de parkeerdruk toe. Fietsers ervaren daardoor een onveiligheidsgevoel. Het parkeerbeleid kan herbekeken worden zodat fietsers zich veiliger kunnen verplaatsen en de snelheden van het gemotoriseerd verkeer getemperd worden.

Naast aandacht voor parkeerbeleid zien de deelnemers graag bijkomende ingrepen om de snelheid in de dorpskern te verlagen: een zone 30, borden met spelende kinderen, … Op deze snelheidslimieten mag vaker gehandhaafd worden.

Een parkeerverbod aan de hondenweide in de Bosvenstraat kan vrachtwagens weren uit de woonkern.

Idee 5: Herinrichting kruispunt Bredaseweg – Merksplasseweg

Ondanks een herinrichting wordt dit kruispunt als zeer gevaarlijk ervaren. De aanwezige verkeersinfrastructuur blijft te minimaal en verwarrend. Zo nemen vrachtwagens brede bochten en is niet voor iedereen duidelijk wie er voorrang heeft.

Signaalverlichting, verkeerslichten, aankondiging van het gevaarlijke kruispunt, … kunnen het gevaarlijke kruispunt duidelijker zichtbaar maken voor naderende automobilisten, zeker in het donker.

Voor trage weggebruikers is er enkel een fietssuggestiestrook die zorgt voor verwarring en maakt dat sommige fietsers denken dat ze voorrang hebben. Voor voetgangers is er geen zebrapad. De zwakke weggebruikers hebben nood aan een hoogwaardige bescherming van de oversteekplaats. Dit kan bijvoorbeeld met een middeneiland, rijbaanversmalling, zebrapad, …

Idee 6: Meer handhaving

Zowel op de grote wegen als in de woonkern mag de snelheid vaker gecontroleerd worden. Op de grote wegen kan dit door trajectcontrole of frequente acties, vooral ‘s avonds en ‘s nachts.

WENS 11: Voldoende, duurzame en betaalbare vervoersmiddelen

Voor mensen die geen wagen bezitten, slecht te been zijn, niet voldoende financiële middelen bezitten, ... zijn er onvoldoende (duurzame) vervoersalternatieven om vanuit Weelde-Statie op bestemming te geraken. Het openbaar vervoersaanbod is te beperkt. Zo is er geen verbinding met Weelde-Centrum waar het gemeentehuis, het zwembad, de sporthal, apotheker, ... zich bevinden. Schoolgaande jeugd heeft slechts een beperkt aantal verbindingen per dag naar de scholen in Arendonk en Hoogstraten. 's Avonds rijden er geen bussen zodat er altijd naar een alternatief moet gezocht worden.

Idee 1: Auto- en fietsdeelsystemen

Inwoners beschikken over te weinig info over de werking van deelsystemen. Het ter beschikking stellen van info of het inrichten van een infoavond hierover kan een aanzet zijn om grondiger na te denken over de haalbaarheid en mogelijke standplaats van deelsystemen, individuen die een wagen ter beschikking stellen,... Gezien de ligging is het aangewezen dat deelsystemen gemeente- en landsgrenzen kunnen overschrijden.

Idee 2: Burendiensten stimuleren

Inwoners verplaatsen zich bijna dagelijks om te gaan winkelen, werken, naar vrijetijdsactiviteiten, ... Er kan gekeken worden naar manieren waarop inwoners mét en zonder transportmiddelen elkaar kunnen vinden en carpoolen. Een buurtapp zou handig zijn om vraag en aanbod te plaatsen maar personen die minder digitaal vaardig zijn mogen niet vergeten worden.

Idee 3: Winkelbus

Als alternatief vervoersmiddel zou een wekelijkse bus je vanuit Weelde-Statie langs gemeentediensten, winkels, ... kunnen brengen. Zo kunnen bijvoorbeeld de bussen die de schoolkinderen naar het zwembad brengen ter beschikking gesteld worden aan anderen.

Idee 4: Deeltaxi

Naar analogie met Nederland zou een systeem van goedkope deeltaxi's met aangepaste tarieven uitgerold kunnen worden. Deeltaxi's hebben een grotere flexibiliteit dan bijvoorbeeld de Minder Mobielencentrale. Een rit kan door iedereen aangevraagd worden en er zijn sociale tarieven.

Wist je dat ...

... de **Fietsbieb** kinderfietsen in verschillende formaten ter beschikking heeft. Kinderen tot 12 jaar kunnen tegen een lage prijs een tweedehandsfiets lenen die tiptop in orde is. Wordt de fiets te klein, dan ruil je hem in voor een groter exemplaar.

Heb jij een ongebruikte kinderfiets in goede staat? Aarzel niet om hem aan de Fietsbieb te schenken. Hij krijgt snel een nieuw leven!

Contact
www.fietsbieb.be, Geeneinde, Weelde Depot – oud militair domein, 2381 Weelde

... minder mobiele personen en inwoners met een laag inkomen via het Sociaal Huis Ravels een verplaatsing kunnen reserveren? De **Minder Mobielen Centrale** verzorgt dan je vervoer.

Breng jij graag mensen naar hun bestemming? Bied je aan als vrijwilliger bij de Minder Mobielen Centrale! Hoe meer chauffeurs, hoe groter het aanbod.

Contact
Sociaal Huis Ravels, sociaal.huis@ravels.be, 014 46 24 00

... **Garage Kempen Auto's** hanteert sociale tarieven voor het onderhoud en herstellen van wagens.

Contact
www.kempenautos.be

Samen op weg naar verandering

VAN VISIE NAAR UITVOERING

> *"Ik ben blij dat we samen met het gemeentebestuur op een positieve manier aan ons eigen dorp kunnen bijdragen."*
>
> *deelnemer Veerkrachtig Weelde-Statie*

Je las in dit visiedocument heel wat vaststellingen, wensen en ideeën. De komende tijd wordt deze visie vertaald naar haalbare en uitvoerbare acties op maat van het dorp. Er wordt een concreet actieplan uitgewerkt. Het lokaal bestuur Ravels geeft aan waar en op welke manier deze acties in de planning kunnen geïntegreerd worden. Zij geven aan voor welke acties ze eventueel een ondersteunende en faciliterende rol kan spelen of welke acties ze zelf zal opnemen. Inwoners kunnen waar mogelijk en in overleg met het lokaal bestuur ook zelf de touwtjes in handen nemen. Dat inwoners en lokaal bestuur elkaar zien als partners, garandeert een succesvollere uitvoering van de dorpsvisie.

Het lokaal bestuur zal de inwoners van Weelde-Statie informeren over en blijven betrekken bij (de uitvoering van) dit actieplan.

Het lokaal bestuur Ravels en het dorpsteam gaan alvast aan de slag met de vertaling van enkele ideeën naar concreet uitgewerkte actievoorstellen.
Zo kan er onmiddellijk verder gewerkt worden aan de uitvoering van een Veerkrachtig Weelde-Statie!

Dankwoord van het dorpsteam
Het dorpsteam wil, naast de eerder genoemden, ook graag de medewerkers van het lokaal bestuur Ravels, de provincie Antwerpen, RURANT vzw en SHM De Noorderkempen bedanken voor hun sturing en inzet tot laat in de avond.

TOT SLOT

Het verhaal van een Veerkrachtig Weelde-Statie schiet met de publicatie van dit visiedocument nog maar net uit de startblokken. Het droombeeld dat nu neergepend is in dit visiedocument, is een voedingsbodem om de komende jaren te experimenteren met verschillende, mogelijke oplossingen. Inwoners, verenigingen, gemeentebestuur, ... samen gaan we voor een Veerkrachtig Dorp.
Dit visiedocument is geen eindpunt, maar net een begin voor vele toekomstige acties! Laten we hier de komende jaren samen aan werken. Een gedeeld verhaal van bestuur, inwoners, verenigingen, ondernemers, kortom van iedereen die wil meewerken aan een Veerkrachtig Weelde-Statie.

Veel dank aan iedereen die meewerkt(e) aan een Veerkrachtiger Weelde-Statie! In de eerste plaats het gemeentebestuur Ravels dat de inwoners van Weelde-Statie de kans biedt om hun dorp in handen te nemen. In het bijzonder danken we de inwoners van Weelde-Statie die keer op keer met veel zin en enthousiasme aan de participatiesessies deelnamen. Ook dank aan het dorpsteam dat, tussen de participatiesessies door, de kwaliteit van de sessies mee bewaakte. Samen dachten we na over mogelijkheden om van Weelde-Statie een nog aangenamer en mooier dorp te maken.